

**KISWAHILI LUGHA
DARASA LA SITA
2015**

AVAILABLE ONLINE AT:

Schools Net Kenya Consultancy

P.O. Box 8076 – 00200 Nairobi, Kenya | Tel: +254202319748

E-mail: infosnkenya@gmail.com | www.schoolsnetkenya.com

KISWAHILI
SEHEMU YA KWANZA:
LUGHA

Muda: Saa 1 dakika 40

Soma kifungu kifuatavyo. Kina nafasi 1 - 15. Katika kila nafasi, umepewa majibu manne. Chagua jibu lifaalo zaidi kati ya yale manne uliyopewa

Juzijuzi 1 mtaa wa Maporomoko ulio 2 mtaa 3
Hekima, kulizuka 4. Mzee 5 tamaa alitaka 6 mke wa tatu. Mke
mwenyewe alikuwa msichana 7 wa darasa 8 tano. Fununu 9 majirani,
walikwenda 10 hadi kwa chifu. Mzee Tamaa alipokamatwa na kuhojiwa, alishangaa na
kusema "mimi nilishapatana na wazazi 11". Nimeshalipa mahari yote. Shida yote hii
12 wapi? Huyu ni mke 13 sasa."

Chifu ambaye alishangazwa na kiburi cha mzee Tamaa alitoa amri kuwa mzee huyo 14
mahakamani 15 na babake msichana ili wajibu mashtaka ya kukiuka haki za watoto.

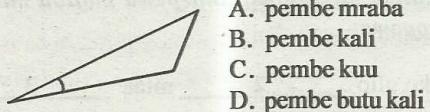
1. A. kuliko	B. katika	C. hukul'	D. huko
2. A. ndani ya	B. karibu na	C. kwenye	D. katika
3. A. ya	B. na	C. pa	D. kwa
4. A. kizaazaa	B. kisasa	C. kizazi	D. kisasi
5. A. kwenye	B. mwenye	C. mwenyewe	D. kwenyewe
6. A. kuoleka	B. kuoa	C. kuoana	D. kuolewa
7. A. mdogo	B. ndogo	C. kidogo	D. udogo
8. A. ya	B. cha	C. wa	D. la
9. A. ulipowafika	B. ilipowafikia	C. ilipofikia	D. ilipofika
10. A. mmoja	B. mojamoja	C. moja kwa moja	D. mmoja
11. A. yake	B. wake	C. zao	D. yao
12. A. imetoka	B. kimetoka	C. limetoka	D. yametoka
13. A. yangu	B. yetu	C. wetu	D. wangu
14. A. ifikishwe	B. lifikishwe	C. afikishwe	D. yafikishwe
15. A. pamoja	B. wamoja	C. mmoja	D. kumoja

Kutoka swali la 16 - 30, jibu kulingana na maagizo.

16. Kamilisha kwa kiunganishi bora.

- _____ umepona, sasa tutasafiri.
 A. Mighairi   B. Na
 C. Lakini   D. Maadamu

17. Taja jina la umbo hili _____

- A. pembe mraba
 B. pembe kali
 C. pembe kuu
 D. pembe butu kali

Chagua kundi sahihi la majina halisi ya kisarufi yaliyopigiwa mstari katika mpangilio huu wa sentensi:

Mtoto yule aliyeanguka vibaya ni wangu mimi

18. A. Kivumishi, kimilikishi, kielezi, jina
 B. Kiashiria, kielezi, kimilikishi, nafsi
 C. Kielezi, kivumishi, kirejeshi, kiima
 D. Kitenzi, kiulizi, kiunganishi, kihuishi

19. Mfupa unaofunika ubongo huitwa

- A. fuvu   B. mtulinga
 C. nguyu   D. muundi

20. Teua jibu lisilo na mwendelezo mwafaka wa kisarufi

- A. Mitego mingi mingineyo
 B. Shinda nyingi, nyinginezo
 C. Mifugo mingi mingineyo
 D. Giza jingi jinginelo

21. Kengele ndogo ndogo zinazofungwa miguumi wakati wa kucheza ngoma ni

- A. tari   B. njuga
 C. firimbi   D. parapanda

22. Kamilisha methali: Amadi kibindoni, silaha iliyo _____

- A. tayari   B. nzuri
 C. karibu   D. mkononi

23. Anayeongea kwa kudodosau au kusitasita ni kigugumizi. Anayeongea kwa ncha ya ulimi ni

- A. kithembe   B. kiduko
 C. kibyongo   D. kibunye

24. Kindegwe, kipusi, kifaranga, kisui wote ni
 A. vimelea   B. wanyama
 C. vikembe   D. vizazi

25. Mbuzi ni mnyama na pia ni kifaa cha kutumia nazi. Hii ni fani gani ya lugha
 A. kisawe
 B. kitate
 C. istiara
 D. kitawe

26. Chombo mfano wa gari la chuma ambacho hutumika kwa vita ni

- A. nyambizi
 B. kifaru
 C. parange
 D. kombora

27. Ni nini kinyume cha: Harufu nzuri imetamanisha mgeni.

- A. Harufu mbaya imetamanisha mgeni.
 B. Harufu nzuri imetamanisha mwenyeji
 C. Harufu mbaya imemtausha mwenyeji
 D. Harufu mbaya imemtausha mgeni

28. Chagua sentensi yenyehali ya kutendesha sahihi

- A. Nani anamlilisha mtoto?
 B. Usimwoleshe binti yako kwa babu
 C. Mgonjwa amelazwa kwenye wadi
 D. Tumesomezwu Kiswahili baada ya hesabu

29. Tegua kitendawili: Kutoa ni kuongeza

- A. chimbo
 B. mgodi
 C. chakula
 D. pesa

30. Neno la kuonyesha hisia za huruma au kuonea hali ya mtu huruma ni

- A. Ashakum
 B. Tafadhal
 C. Samahani
 D. Nasikitika

Mzee mmoja mwanaume akiwa mbioni kasi sana alitokeza mashakani palipokuwa karibu, kandokando ya baraste huku amemfuata pofu aliyejkuwa vilevile ameshika kasi ajabu kuokoa maisha yake. Huyo mnyama alipofika baraste alivuka kasi mithili ya umeme. Msasi naye maskini hakuhakikisha kama kwamba kulikuwa na magari. Alivuka mbio mbio kumfuata huyo pofu aliyejkuwa ilsalamani. Alipofika katikati ya baraste kushtuka tu, gari lilikuwa safarini mbio likamgonga dafrao likamrusha juu kishaye akaanguka katikati ya barabara kwa kishindo pu! Dereva bila shaka alikuwa amejaribu awezavyo kumhepa lakini hakufua dafu! Matwana yenye we ilisita hatua arubaini kutoka majeruhi alipokuwa. Mlio wa mshtusho wa ghafla ukifutiwa na mkumbano baina ya mtu na gari hilo uliwagutusha watu waliokuwa karibu na wapita njia nao wakaja gwarideni kushuhudia jambo hilo la kutisha macho. Alipogundua kuwa bado alikuwa akipumua akaomba msaada wa kumbeba na kumwingiza ndani ya matwana huyo ambayo sasa ilikuwa imeegejsha pande zote mbili za baraste. Pindi tu gari likang'oa nanga kasi likielekea hospitali moja mahususi, na mgonjwa wake mahututi, kilomita chache kilichotokea gari lenyewe.

31. Pofu alikuwa mbioni kuokoa _____ A. maisha ya wasafiri wa gari lile B. maisha ya maskini msasi C. maisha yake mwenyewe D. maisha yake na mzee maskini 32. Aliyepigwa dafrao ni _____ A. msasi na msasiwa B. msasiwa na wasafiri C. msasi na dereva D. msasi peke yake 33. "Wakaja gwarideni..." Ina maana _____ A. walizunguka gari la dereva B. walimzingira mgonjwa C. waliizingira barabara D. walimzingira yule pofu 34. Dereva aliomba msaada kwa _____ A. walio gwarideni B. waliomo garini C. walio kando kando karibu na barabara D. wapita njia 35. Mzee huyo mwanaume alitaka _____ A. kupanda gari B. kujiunga na wapita njia C. kumwua pofu D. kusalimika	36. Mnyama _____ A. alijiocka kwa mbio B. alinusurishwa na gari C. waliokolewa na wapita njia D. walinusurishwa na maskini mzee 37. Dereva hakufua dafu _____ A. kumwua mzee B. kumhepa pofu C. kuliegesha gari D. kumnusuru maskini msasi 38. Zahanati maalum hiyo ilikuwa _____ A. upande wa nyuma kutoka mahali pa ajali B. upande wa mbele kulikotokea gari lile C. upande ambao haukuelezwu katika hadithi D. karibu na barabara 39. "Aliyekuwa usalamani" ina maana ya _____ A. aliyeuawa na mwindasi B. aliyeponyoka C. aliyevuuka baraste D. aliyesalimika na walioomo gari 40. Majeruhi _____ A. alikuwa dereva B. walikuwa gwarideni C. alikuwa mwindaji D. alikuwa pofu

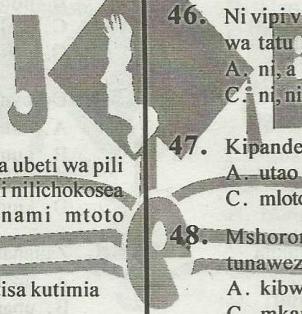
Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali 41 – 50

Mama nimekosa nini, mwanao kunikimbia,
Umeniachia nini, mwingine wa kunilea,
Nimebaki na huzuni, sina wa kumdekea,
kinda ningali mtini, sina mama kunilea,

Mimi na baba nyumbani, wenyewe twajipikia,
Baba anachaja kuni, nami mtoto nachochea,
Hukumbukia zamani, mama nakulilia,
Kinda ningali mtini, sina mana kunilea,

Niendapo kwa jirani, mchezo kujichezea,
Wenzangu huitwa ndani, nini nilichokosea,
Husononeka moyoni, nini nilichokosea,
Kinda ningali mtini, sina mana kumilea,

Umenibeba tumboni, miezi tisa kutimia,
Nimekua dumiani, ghafla wanikimbia,
Umepeenda nini hasa, kuliko mimi radhia,
Kinda ningali mtini, sina mama kunilea,

41. Shairi hili ni la bahari gani? A. Tathlitha B. Takhmisa C. Tarbia D. Tasdisa 42. Taja mloto wa shairi ulioisoma ubeti wa pili A. wenzangu huitwa ndani, nini nilichokosea B. baba anachanja kuni, nami mtoto nachochea C. kuliko mimi radhia D. umenibeba tumboni miezi tisa kutimia 43. Mshororo wa tatu ubeti wa pili una mizani ngapi? A. 13 B. 14 C. 15 D. 16 44. Shairi hili lina beti ngapi? A. 12 B. 256 C. 4 D. 64 45. Lawinji wa kutunga mashairi na nyimbo A. mghani B. jagima C. malenga D. manju		46. Ni vipiivina vya kati na vya mwisho vya ubeti wa tatu A. ni, a C. ni, ni 47. Kipande cha kwanza cha mshororo huitwa A. utao C. mloto 48. Mshororo wa mwisho kwenye shairi hili tunaweza kuita majina haya ila A. kibwagizo B. kituo C. mkarara D. kiitikio 49. Mtunzi anasema, "Kinda ningali mtiini..." angusia ninij? A. Mama yake B. Yeye binafsi C. Ndiye mkubwa D. Mimba yake 50. Kichwa bora kifaacho shairi hili ni A. mama amenilea vyema B. shukurani kwa mama C. mama amenikimbia D. nilivyomkosea mama